

Γιαννούλα ἡ, σύνθηθ.

Ἐκ τοῦ κυρ. ὄν. *Γιάννης* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -οῦλα.

1) Κύρ. ὄν. σύνθηθ.: Παροιμ. φρ. *Τς' Γιαννούλας ἡ φ'λλάδα* (ἐπὶ παλαιῶν καὶ ἐφθαρμένων βιβλίων ἡ φρ. ἐκ τοιοῦτου βιβλίου, ἐκ τοῦ ὁποῦ Γιαννούλα τις ἦντλει δῆθεν μαγικάς ρήσεις) Μ. Ἀσία (Κυδων.) || Παροιμ.

Ἡ Γιαννούλα με φουστάνι | ὦ, τί σείσιμο πὺ κάνει! (ἐπὶ πτωχοαλαζόνων) Κυκλ.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τύπ. *Γιαννούλα* Ἄνδρ. Κρήτ. (Βιάνν.) *Τῆς Γιαννούλας ὁ Πεῦκος* Μέγαρ.

2) Ὀν. αἰγὸς (ἐπειδὴ ἐγεννήθη τὴν 7ην Ἰανουαρίου, ἐορτὴν τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ) Στερελλ. (Αἰτωλ. Φθιώτ. Φωκ.) 3) Εἰς τὴν συνθηματικὴν γλῶσσαν τῶν κτιστῶν, ἡ μάχαιρα Θεσσ. (Δρακότρ. κ.ά.)

γιανὸς ἐπίθ. Κάσ. Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ θέμ. τοῦ ὁρ. τοῦ ρ. *γιάινω*. Ἡ λ. ὑπὸ τύπ. *γιάινος* καὶ εἰς Ἑμμ. Γεωργιῶτ., Θανατ. Ρόδ. στ. 537 (ἐκδ. Wagner, σ. 49): «νά'σαι γιανὸς ἀφ' τὸ κορμί, νὰ χάσης καὶ τὴν σπλῆνα».

1) Ὑγὴς Κάσ.: Ἡμουν γιανός. 2) Ἀκέραιος, σῶος Μεγίστ.: «Ἐνα γιανὸ ψωμὶν ἔφαεν || Παροιμ. Αὐτὸς θέλει τσαὶ τὴν πίτταν γιανὴν τσαὶ τὸ σκύλλο χορτᾶτον (ἐπὶ τῶν ἐπιζητούντων κέρδος, ἀλλ' οὐδεμίαν προσωπικὴν θυσίαν εἰς ἀντάλλαγμα δεχομένων).

γιανούτσα ἡ, Πόντ. (Ἰνέπ.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Εἶδος ἀγρίου πετροσελίνου, τὸ ὀρειοσελίνον πιθαν. τοῦ Θεοφρ. (Ἱστορ. φυτ. 7,6,3).

γιάντα μὲρ. ἐρωτημ. *γιάειδα* Κρήτ. *γιάντα* Εὐβ. (Ἄνδρων. Κάρυστ. Κονίστρ. Κουρ. Κύμ. Ὁξύλιθ. Πλατανιστ. κ.ά.) Σκύρ. Χίος (Βροντ. Ἑγρηγόρ. Φυτ. κ.ά.) *γιάντα* Ἀστυπ. Ἡράκλ. Κάσ. Κουφονήσ. Κύπρ. Κῶς Μεγίστ. Νίσυρ. Πάτμ. Σίφν. *γιάδ-δα* Κάλυμν. *γιάδα* Ἀντίπαρ. Εὐβ. (Αὐλωνάρ.) Θήρ. Κίμωλ. Κρήτ. Κύθηρ. Μῆλ. Μύκ. Νάξ. (Βόθρ. κ.ά.) Πάρ. (Λεῦκ. κ.ά.) Σύρ. Τήν. *ζιάδα* Ἀστυπ. Κάλυμν. *ιάδα* Νάξ. (Ἀπύρανθ. κ.ά.) *γιάδα* Μέγαρ.

Ἐκ συνεκφορᾶς τῆς προθ. *γιά* καὶ τοῦ ἐρωτηματ. *εἶντα*. Πβ. Κορ., Ἀτακτ. 1, 299 καὶ Γ'. Χατζιδ. ΜΝΕ 1,326. Ἡ λ. καὶ εἰς Ἑρωτόκρ. Γ' 440 (ἐκδ. Σ. Ξανθοῦδ.) «καὶ γιάντα μ' ἐζγουράφισε κ' εἶχε με μέσ' ὅς τ' ἀρμάρι;»

Εἰς εὐθείας καὶ πλαγίας ἐρωτήσεις, διατί, διὰ τίνα λόγον ἐνθ' ἄν.: *Γιάδα-γιάειδα* δὲ μοῦ τό'λεγε; Κρήτ. *Γιάντα* ἐν ἡρτες, πὺ σὲ ἤθελα; Εὐβ. (Κονίστρ. Κουρ.) *Γιάντα* μοῦ τό'λες; Σίφν. *Γιάντα* δὲν ξεφυτρώνει τόσους μῆνες τώρα; Χίος *Γιάδα* μ' ἔδειρες; Θήρ. *Γιάντα* μ' ἐκλεψες ἀπὸ τοὺς γονιούς μου; Ἀστυπ. *Γιάδα* μανίζεις, ὅδα σοῦ λένε τὴν ἀλήθεια Κρήτ. (Ἀνατολ.) *Ζιάδα* ν' ἀρρωστήσης; Κάλυμν. *Μουρέ*, *ιάδα* κ' ἤτρεχες; Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *Μὰ γιάδα* ὅρρεϊ ἡ γυναικα νὰ ὅρρη; (ἐκ παραμυθ.) Κρήτ. (Πεδιάδ.) *Ρωτᾶ* με *γιάδα* τρῶς βροῦβες αὐτόθ. Ἡ, πὺ ἂ σὲ φᾶ ἡ σκουρδούλα, *γιάντα* εἴπες ἄβανιές; (σκουρδούλα = πανώλης, ἄβανιές = συκοφαντίες) Χίος (Φυτ.) *Δὲ γατέχω γιάδα* μ' ἔχει ὁ Θεὸς καὶ ζῶ ἀκόμης Κρήτ. *Ἀι-Γιάννη*, *γιάδα* γύρισε; (ἐξ ἐπιδ.) Κρήτ. *Ἀι-Γιάννη* Πρόδρομε, *γιάντα* ἐν τρῶς; *γιάντα* ἐν πίν-νεις; *γιάντα* ἐν περιδιαβάξες; (ἐξ ἐπιδ.) Νίσυρ. || Παροιμ. *Γιάδα* πέσαν τὰ χιόνια; — *Γιὰ* νὰ πονοῦν

τὰ νύχια (ἐπὶ τῶν ἐπιζητούντων νὰ ἀποδώσουν ὡς ἀποτελέσματα ὀρισμένων αἰτίων ἀσήμαντα πράγματα διάφορα τῶν πραγματικῶν) Σύρ.

Ἀπὸν σοδιάζει εἴκοσι καὶ διασκορπᾶ *σαράδα* εἰς τὴ φ'λαῖν τὸ βάνουνε καὶ δὲ γατέει *γιάδα*

(δι' αὐτοὺς πὺν δαπανοῦν περισσότερα ἀπ' ὅσα ἀποκοτῶν) Κρήτ. Ἡ παροιμ. εἰς παραλλαγ. πολλαχ. *Γιάδα* ναι τοῦ λύκου ὁ καφᾶς χοδρός; — *Γιατὶ* κάνει τὴ δουλειά *δου* μοναχός του (καφᾶς = τράχηλος ὅτι ὁ ἀμέσως ἐνδιαφερόμενος ἐκτελεῖ καλῶτερον παντὸς ἄλλου τρίτου τὸ ἔργον του) Κρήτ. (Πεδιάδ.) || Γνωμ.

Ὅλες τοῦ Μάρτη φύλας | καὶ τ' Ἀπριλίου ὡς τσι δώδεκα, εἶπα μου κι ὡς τσι τριάδα, | μὰ δὲ δὲ ξέρω *γιάδα* (πολλάκις καὶ κατὰ τοὺς μῆνας Μάρτιον καὶ Ἀπρίλιον ἐνσκήπτει ὑπερβολικὸν ψῦχος) Μῆλ. || Ἀσμ.

Γιάδα, *μωρέ*, δὲν ἔφερες γυναῖκα εἰς τὸ σπίτι, πὺ ἔκαμα τὰ ἔξοδα κ' ἔσφαξα καὶ τὸ ὀρίφι; Κύθηρ.

Περᾶς καὶ δὲ μὲ χαιρετᾶς, μὰ δὲ γατέω *γιάδα* Κρήτ. (Ἀνατολ.)

Ὅλος ὁ κόσμος κι ὁ δουνιάς κ' ἡ γῆ κι ὅλα τὰ πάδα μου λένε νὰ σ' ἀπαρηθῶ, μὰ γὼ τοὺς λέω *γιάδα* Κρήτ. (Μεραμβ.)

Σὰ θεὸς ἐσὺ νὰ παρρευτῆς, *γιάδα* δὲ μοῦ τὸ λέεις; Κρήτ. (Μαλάκ.)

Κλαῖγε τον *Κεχρογιώργαινα* τὸν ὁμορφὸ σου ἄδρα, τ' ἀμάξι τόνε σκότωσε, μὰ δὲ γατέεις *γιάδα* Κρήτ. (Ἀρχάν.)

Ὡς πότε θὰ τὸ λὲς τὸ ναι καὶ τ' ὅχι θάν' ναι πάντα κι ὡς πότε τῆς καρδούλας μου θὰ τῆς τὸ λὲς τὸ *γιάντα*; Κάσ.

Μὰ γιάντα καὶ τὴν ἄνοιξες τὴν βόρτα τοῦ μητάτου κ' ἐμβήκανε τὰ πρόβατα κ' ἐκάναν ἀνωκάτον; Κουφονήσ.

Ὁμορφὴ μέρα σῆμ-μερι μὲ τις χροσὲς τις ὥρες μὰ *γιάντα* νὰ δακρύντζουσιν δὼν ἐμμαδτζῶ μ' οἱ κόρες; Ἀστυπ.

γιάντα σύνδ. ἐνιαχ. *γιάντα* Ἀστυπ. *γιάδα* Μέγαρ.

Ἐκ τοῦ ἐρωτηματ. μορ. *γιάιντα*, ἐκ τῆς χρήσεώς του εἰς πλαγίας ἐρωτήσεις, παρὰ τὸ ὁποῖον καὶ *γιάειδα*.

Διότι, ἐπειδὴ ἐνθ' ἄν.: *Θὰ* πλαγιάσῃ κόμα, *γιάδα* εἶναι παράωρα Μέγαρ. Ἀργηκα, *γιάδα* μοῦ ὅρθε μιὰ ἀλικόδιση (= ἐμπόδιον) αὐτόθ. *Γιάδα* τό'καμες τσεῖνο; *Γιάδα* τσι ἤθελα! αὐτόθ. *Κάτσε* τὰ ἔλτιον, ὥσπου νὰ πᾶ νὰ φέρω τσ' ἕνα ἄλλον νὰ μᾶς βουτθήσῃ, *γιάντα* ναι β-βαρντζᾶ (κάθισε αὐτοῦ λιγάκι, ἕως ὅτου φέρω καὶ κάποιον ἄλλο νὰ μᾶς βοηθήσῃ, γιὰτὶ εἶναι βαριά) Ἀστυπ.

γιαντάρω ἐνιαχ. *γιατάρω* Θήρ. κ.ά. *γιατέρω* Θήρ. Ἐκ τοῦ οὐσ. *γιάιντες*, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ *γιάιδες*. Κερδίζω τὸ ὀρισθὲν στοίχημα κατὰ τὴν παιδιὰν *γιάιντες*, τὸ ὅπ. βλ. Συνών. *γιάιντες* ὡ. Πβ. *γιάιντιζ* ὡ.

γιάντες τό, πολλαχ. *γιάντις* βόρ. ἰδιώμ. καὶ Τσακων. (Χαβουτσ.) *γιάντες* Λέρ. *γιάδες* ἐνιαχ. *γιάις* Βιθυν. (Πιστικοχ.) *γιάις* Θράκ. (Σουφλ.) Μακεδ. (Σιάτ.) *γιάτες* Κῶς Πόντ. *γιάτις* Ἡπ. Μακεδ. (Κοζ.) *γιάδες* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *γιάις* Α. Ρουμελ. (Καβακλ.) Μακεδ. (Δρυμ.) *γιάις* Σάμ. *γιάδες* Κρήτ. *γιάδα* ἡ, Κρήτ.

